

Projekt

z dnia 16 października 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR XIX. .2025
RADY MIEJSKIEJ GMINY OSIECZNA**

z dnia 28 października 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Osieczna na lata
2025-2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 t.j.), art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49 t.j.) Rada Miejska Gminy Osieczna uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Osieczna na lata 2025 – 2027, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Osieczna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały nr XIX. .2025
Rady Miejskiej Gminy Osieczna
z dnia 28 października 2025 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE OSIECZNA

na lata 2025 – 2027

Rozdział I

Wprowadzenie

Program wspierania rodzin dla Gminy Osieczna został opracowany w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny. Program ten pozwoli na wzmocnienie rodziny, jako fundamentu społeczności oraz będzie zapobiegać patologii środowiska lokalnego. Problemy występujące w rodzinie są często złożone i wymagają natychmiastowych rozwiązań. Alkoholizm, przemoc w rodzinie, bezrobocie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych to problemy najczęściej występujące w rodzinach. Dlatego też rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania poprzez pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów szkolnych, służby zdrowia, policję oraz przedstawicieli innych instytucji, które mają bezpośredni kontakt z rodziną. W rodzinach, w których występuje problem opiekuńczo – wychowawczy niezbędna jest pomoc asystenta rodziny. Dlatego też głównym celem programu będzie wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz tworzenie warunków sprzyjających jej prawidłowemu funkcjonowaniu. Ponadto eliminowanie sytuacji kryzysowych celem wsparcia rodziny, aby dziecko/ dzieci nie musiały opuścić własnej rodziny.

Na lata 2026-2031 jest przygotowywana strategia rozwiązywania problemów społecznych pozwalająca na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Będzie ona określała misję i wyznaczała cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować społeczne skutki kwestii społecznych. Dokument będzie stanowił zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorców interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz doprowadzić do integracji społecznej. Niniejsza strategia jest opracowywana w Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Osiecznej. W pracach nad nią uczestniczą przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, policji i sądownictwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych, kościoła, mieszkańcy gminy oraz eksperci. Strategia będzie stanowiła materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej, partnerów społecznych w tym organizacji pozarządowych.

Rozdział II

Podstawy prawne działań ujętych w Programie:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49 t.j.),
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 ze zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673 t.j.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.),
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1208 t.j.).

Rozdział III

Zasoby gminy

Tabela 1. Instytucje w Gminie Osieczna realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny

Nazwa placówki/instytucji	Rodzaj działalności
Urząd Gminy	Dowozy dzieci do szkół
Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Praca socjalna, pomoc finansowa i rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach, poradnictwo, wsparcie asystenta rodziny i pracowników socjalnych
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Punkt konsultacyjny Psycholog	Wsparcie i pomoc rodzinom w przezwyciężeniu problemu alkoholowego i innych uzależnień
Zespół Interdyscyplinarny	Przeciwdziałanie przemocy domowej
Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej – Ośrodki Zdrowia	Opieka zdrowotna i profilaktyka
Placówki oświatowo-wychowawcze	Wychowywanie, wykształcenie, nauka
Gminne Centrum Kultury i Biblioteka	Animacja kultury poprzez turnieje, konkursy, imprezy kulturalne
Rewir Dzielnicowych	Bezpieczeństwo publiczne
Środowiskowy Dom Samopomocy (powiatowy)	Rehabilitacja i terapia ruchowa, społeczna oraz zawodowa osób chorych psychicznie i upośledzonych umysłowo

Źródło: opracowanie własne.

Na terenie Gminy Osieczna działają placówki oświatowe (trzy szkoły, cztery przedszkola i dwa żłobki), które mają na celu wspieranie rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych i bieżących potrzeb w tym zakresie. Są to m.in. wzmacnianie systemu sprzyjającego rozwojowi dzieci, młodzieży i rodziny, w tym podejmowanie kompleksowych działań edukacyjnych, informacyjnych, interwencyjnych służących zapobieganiu i rozwiązywaniu ich problemów. Podejmowane działania zmierzające do poprawy funkcjonowania rodziny poprzez:

- wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny,
- wspieranie rodziców w ich funkcjach opiekuńczo-wychowawczych,
- wspieranie rodziny w zakresie bezpieczeństwa socjalnego,
- objęcie opieką dziecka poza rodziną biologiczną,
- poprawa sytuacji dziecka w środowisku szkolnym poprzez wzbogacanie oferty edukacyjnej,
- wzmacnianie systemu norm i wartości gwarantujących prawidłowy przebieg procesu wychowania, - ochronę dzieci i młodzieży przed marginalizacją i społecznym wykluczeniem.

Mieszkańcy gminy Osieczna mogą również korzystać z oferty innych jednostek wsparcia działających poza gminą (np. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lesznie, Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Rydzynie).

Rozdział IV

Charakterystyka społeczno – demograficzna Gminy Osieczna

Gmina Osieczna położona jest w powiecie leszczyńskim w województwie wielkopolskim. Gmina graniczy z gminami: Krzemieniewo, Krzywiń, Lipno, Rydzyna, Śmigiel oraz Leszno. Powierzchnia gminy to 129 km².

W skład gminy wchodzi 17 sołectw. Gmina Osieczna jest jedną z siedmiu jednostek samorządu terytorialnego, wchodzących w skład powiatu leszczyńskiego.

Na dzień 30 września 2025 r. teren gminy zamieszkiwało 9 278 osób.

Z analizy danych sprawozdawczych Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osiecznej wynika, że na przełomie lat 2024-2025 najczęstszą przyczyną trudnych sytuacji życiowych w rodzinie była długotrwała choroba, ubóstwo i niepełnosprawność.

Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela:

Tabela 2. Powody trudnej sytuacji życiowej osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie Osieczna w latach 2024 – 2025

Powody przyznania pomocy	2024		2025 (do września)	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
ubóstwo	28	37	23	29
przemoc w rodzinie	1	3	1	3
bezdomność	6	8	5	5
potrzeba ochrony macierzyństwa	4	27	2	9
bezrobocie	13	21	14	20
niepełnosprawność	34	55	30	39
długotrwała choroba	41	71	37	54
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	2	14	1	3
w tym :	0	0	1	3
rodziny niepełne,	2	14	0	0
rodziny wielodzietne				
narkomania	1	1	0	0
potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0
alkoholizm	4	4	2	2
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	1	2	2
wielodzietność	3	21	1	6
zdarzenia losowe	0	0	0	0
sytuacja kryzysowa	0	0	0	0
klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne.

Najczęstszą przyczyną przyznawania pomocy społecznej w gminie były długotrwała choroba, ubóstwo i niepełnosprawność.

Jedną z form pomocy jest dożywianie dzieci i młodzieży w przedszkolach i szkołach oraz osób samotnych.

Podstawą przyznania posiłku jest przeprowadzony wywiad środowiskowy, w toku którego ustala się sytuację osobistą i majątkową osoby lub rodziny ubiegającej o przyznanie takiej formy pomocy.

Posiłki dla dzieci z terenu Gminy Osieczna są wydawane i realizowane w szkołach. Źródło finansowania wieloletni program rządowy „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 oraz środki własne Gminy Osieczna.

Dane dotyczące dożywiania dzieci i młodzieży z lat 2024-2025 przedstawia poniższa tabela:

Tabela 3. Dożywianie dzieci i młodzieży z Gminy Osieczna w latach 2024 – 2025

Lata	Ogółem	Przedszkola	Szkoła Podstawowa
2024	13	0	13
2025 (do września)	4	0	4

Źródło: opracowanie własne.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiecznej od kwietnia 2015 r. wspiera rodziny poprzez asystenta rodziny. Asystentura winna być rozumiana jako forma wsparcia a nie przymusu, a więc na zasadzie dobrowolności ze strony dorosłych członków rodziny. Wszystkie rodziny które zostały objęte pomocą asystenta rodziny wyraziły na to pisemną zgodę.

Asystent rodziny, aby skutecznie i efektywnie wywiązać się z nałożonych obowiązków, może równocześnie pracować z nie więcej niż 15 rodzinami. Liczba rodzin winna być ustalana na podstawie złożoności zadań związanych z problemami rodzin (np. ich bezradność, ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm).

Miejscem prowadzenia pracy z rodziną jest miejsce jej zamieszkania lub miejsce przez nią wskazane. Tak więc asystent rodziny swoje obowiązki wykonuje przede wszystkim w środowisku domowym podopiecznych. Realizacja zadań wymaga również podejmowania pracy poza miejscem zamieszkania podopiecznych (np. - pomoc w załatwieniu spraw urzędowych, sądowych, wizyty w szkole itp.) a także prowadzenia dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną.

W latach 2023-2024 wsparciem asystenta rodziny na terenie gminy zostało objętych 6 rodzin, w tym 21 dzieci.

Głównymi okolicznościami objęcia rodziny wsparciem asystenta rodziny były: niskie kompetencje opiekuńczo – wychowawcze, w tym zaniedbanie dzieci, niezaradność życiowa dorosłych, alkoholizm, przemoc, bezrobocie.

Dotychczasowe uzyskane efekty ze współpracy z rodzinami to:

- stałe podnoszenie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych,
- podjęcie i kontynuowanie leczenia w specjalistycznych poradniach przez dzieci i dorosłych,
- odbycie rehabilitacji zdrowotnej niepełnosprawnych dzieci,
- podjęcie wizyt u stomatologa, nefrologa, chirurga, pediatry,
- podjęcie leczenia z uzależnienia alkoholowego stacjonarnego oraz ambulatoryjnego,
- podjęcie i kontynuowanie terapii psychologicznych, logopedycznych, pedagogicznych,
- uzyskanie orzeczeń o niepełnosprawności,
- złożenie pism i wniosków w danej instytucji,
- uzyskanie orzeczeń i opinii z Powiatowej Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej,
- podjęcie zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej w Kłodzie.

Tabela 4. Liczba dzieci umieszczonych i opuszczających pieczę zastępczą w latach 2024 – 2025

	2024	2025 (do września)
Liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	13	14
Liczba dzieci z gminy opuszczających rodziny zastępcze	0	1
Liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo - wychowawczych	0	0
Liczba dzieci z gminy opuszczających placówki opiekuńczo - wychowawcze	0	0

Źródło: opracowanie własne.

Najczęściej udzielaną mieszkańcom gminy formą wsparcia jest pomoc finansowa, głównie w postaci zasiłków celowych i w naturze, zasiłków stałych, okresowych oraz posiłku.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiecznej świadczy również pomoc rzeczową w formie opału i żywności.

Istotną formą wsparcia świadczoną mieszkańcom stanowi praca socjalna. Polega ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczenia poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej (np. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lesznie, Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, poradnie terapeutyczne, schronisko dla osób bezdomnych, organizacje pozarządowe).

Praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód.

Tabela 5. Wsparcie rodzin w formie pracy socjalnej w latach 2024 – 2025

	2024		2025 (do września)	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ilość rodzin w Gminie Osieczna korzystających z pracy socjalnej	49	93	42	61

Źródło: opracowanie własne.

Poza powyżej przedstawionymi formami wsparcia M-GOPS realizował wiele innych inicjatyw na rzecz mieszkańców gminy. Obejmowały one m.in. działania interwencyjne, które podejmowano w sytuacjach szczególnie trudnych, głównie gdy stwierdzono występowanie przemocy domowej, nieprawidłowości w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej wobec dzieci oraz zaniedbania rodzin wobec osób starszych i niepełnosprawnych.

W Gminie Osieczna od roku 2011 działa Zespół Interdyscyplinarny. Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań i podmiotów wchodzących w skład zespołu oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Tabela 6. Przemoc domowa w Gminie Osieczna w latach 2024 – 2025

Liczba Niebieskich Kart	2024	2025 (do września)
Liczba założonych	13	14
Liczba zakończonych	3	14

Źródło: opracowanie własne.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiecznej współpracuje z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Osiecznej.

Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej w gminie świadczy również Ośrodek Pomocy Społecznej.

W ramach realizowanych zadań M-GOPS przyznawał także świadczenia rodzinne, do których należą: zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku.

Tabela 7. Świadczenia rodzinne w Gminie Osiecznej w latach 2024 – 2025

Powody przyznania świadczenia	Liczba rodzin w roku 2024	Liczba rodzin w roku 2025 (do września)
zasiłek rodzinny	173	168
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	35	23

Źródło: opracowanie własne.

W pracy z rodziną ważna jest koordynacja działań różnych instytucji i służb wspierania rodziny. Zatem zakładamy, że praca ta będzie realizowana przez powoływanie grup, w skład których wchodzić będzie w szczególności: asystent rodziny, pedagog, pracownik socjalny, przedstawiciel policji, kurator sądowy. Praca ta powinna skutkować trafniejszą diagnozą problemów, ustaleniem spójnego planu pomocy oraz uruchamiać mechanizmy współpracy z właściwymi instytucjami i służbami.

Rozdział V

Odbiorcy programu:

- 1) rodziny bezradne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- 2) rodziny, w których występuje problem przemocy,
- 3) rodziny ubogie i zagrożone ubóstwem,
- 4) rodziny wielodzietne,
- 5) rodziny z problemem bezrobocia,
- 6) rodziny z problemem alkoholowym.

Rozdział VI

Cele programu

Cel główny i cele szczegółowe programu:

- **Cel główny programu:**

Celem głównym programu jest wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz tworzenie warunków sprzyjających jej prawidłowemu funkcjonowaniu.

- **Cele szczegółowe programu:**

1. udzielanie świadczeń pomocy społecznej rodzinom znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, bytowej, które własnym staraniem nie są w stanie sami pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości,
2. zapewnienie pomocy dla rodzin:
 - dożywianie dzieci w szkole,
 - pomoc na zakup podręczników szkolnych,
 - podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej,
 - aktywizacja zawodowa rodzin z problemem długotrwałego bezrobocia,
 - zapewnienie wsparcia asystenta rodziny rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo – wychowawcze,
 - systematyczne monitorowanie rodzin dysfunkcyjnych przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny oraz innych instytucji, z którymi rodzina ma kontakt (monitorowanie środowisk zagrożonych, w tym uzależnieniami, motywowanie do leczenia, terapii ze szczególnym uwzględnieniem rodzin z dziećmi),
 - umożliwienie korzystania ze specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i prawnego na rzecz rodzin potrzebujących takiego wsparcia poprzez

współpracę z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lesznie oraz z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Lesznie,

3. wzrost kompetencji i wzmocnienie współpracy służb, instytucji, organizacji pozarządowych na rzecz dziecka i rodziny:

- umożliwienie doskonalenia umiejętności pracowników socjalnych, asystenta rodziny poprzez udział w szkoleniach i warsztatach,
- współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Rozdział VII

Realizatorzy programu

Koordynatorem Programu jest Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiecznej przy współpracy z następującymi instytucjami:

- 1) Urząd Gminy,
- 2) Policja – Zespół Dzielnicowych,
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 4) Służba Zdrowia,
- 5) Placówki oświatowe i pedagodzy szkolni,
- 6) Zespół Interdyscyplinarny,
- 7) Sąd Rejonowy w Lesznie.

Inne instytucje współpracujące przy realizacji programu: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lesznie, Ośrodek Interwencyjno Readaptacyjny w Lesznie, Powiatowy Urząd Pracy w Lesznie, Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Rydzynie.

Rozdział VIII

Źródła finansowanie programu

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Osieczna na lata 2025-2027 są:

- 1) Środki własne,
- 2) Dotacja z budżetu państwa.

Rozdział IX

Monitoring programu

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Osieczna na lata 2025-2027 jest Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiecznej.

Uzasadnienie

do uchwały Nr XIX. .2025 Rady Miejskiej Gminy Osieczna z dnia 28 października 2025 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Osieczna na lata 2025-2027

Na podstawie art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny.

Celem programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a także przywracanie rodzinom zdolności do przezwyciężania ich problemów, przy współpracy samorządu. Program zawiera kierunki działań, zmierzających do tworzenia warunków dla prawidłowego funkcjonowania i wychowywania dzieci w rodzinach naturalnych.

Niniejsza uchwała wraz z załączonym do niej Gminnym Programem Wspierania Rodziny w Gminie Osieczna na lata 2025 – 2027 jest zatem realizacją obowiązku ustawowego gminy.

Z uwagi na powyższe podjęcie uchwały jest uzasadnione.

Burmistrz Gminy Osieczna

Sławomir Kosmański